

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadó hivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Változtatni kell a harc módszerét.

Irta: Dr. Török Mór.

Minden hadviselésnek főkeleke, hogy az idők változott viszonyaihoz alkalmazkodják a taktika, a harci mód. Az a harcban álló fél remélhet csak normális viszonyok mellett győzelmet, amelyik ezen tételünk igazságának tudatában van és minden igyekezetével érvényt is szerez az elméletnek a gyakorlati életben. Ma már ritkán történnek csodák és a modern harcászat idejében egyáltalában nem szabad az erők tulsúlyában elbizakodni, mert ha nincs is kizárva az, hogy akár a nyers tulerő, akár a harci-erények más bármelyikének tulsulya olykor mégis győzelmet arathat, — ezt mégis inkább csak a véletlen szerencsének kell manapság tulajdonítani.

Nem vitatom, hogy a magyar nemzet által folytatott mai küzdelmünkben fel ne ismertük volna a harci módozat változtatásának szerfelett nagy jelentőségét, de azt, hogy eleddig alig értünk el tényleges eredményt, — sőt, hogy inkább veszítettünk, — annak vagyok kénytelen mégis betudni, hogy a reális életben többé kevésbé elhanyagoltuk az idők viszonyaihoz való alkalmazkodást, mert mindég

inkább az igazságnak felénk hajló abszolút tulsúlyában bizakodtunk, — semhogy igazán taktikusan folytattuk volna a harcot, amely pedig ép azt jelenti, hogy sohasem szabad a túlerőre támaszkodni. E tekintetben különben még szerencsénk is van, mert ha az ellentábor kellőleg tudott volna ügyeskedni, akkor ma már sokkal, de sokkal veszedelmesebb volna a helyzet. Ugy jellemezhetném az eddigi küzdelmet legjobban, hogy az abszolút erkölcsi erő állott a nyers erő tulsúlyával szemben, vagyis hogy mindkét tábor hatalmának, erejének tulsúlyában bizakodott, aminek természetes következményeként kell tekintenünk azt, hogy oly sokáig tart a küzdelem, hogy oly sokáig késik az eredmény.

Nemzetünk az önvédelem küzdelmét vivja. Ez már magában véve is azt a kötelességet szabja a nemzetre, hogy fokozott gondosságot kell kifejtetni. Mert régi igazság az is, hogy háboruban mindég a támadó fél van előnyben és a védekezőnek a lehető legélelmesebbnek kell lenni, hogy az adott pillanatban előtörhessen a védelmi sánczokból és akkor ne a védelem, de ép a támadás eszközeivel küzdje ki a döntő győzelmet. De bent a védelmi sánczok-

ban is élelmesnek, ügyesnek kell lenni, mert a védelemnek kell leleményességével az alkalmas helyzetet előteremtenie, midőn a támadásba csaphat át.

A passiv resistenzia képezte eddig a nemzet harcmódszerét. Ez volt az a védsáncz, mely mögött a nemzeti jogokat védelmeztük. És mit tapasztalunk?

Azt, hogy a védsánczok nem jól védik meg a megvédendő jogokat. Egymás után szenvedjük a sok vereséget. Hol itt, hol ott esik el egy-egy nemzeti jog. A sánczokon óriási réseket ütöttek már a támadó bombák, — már alig van belőlük valami, — már alig van mit is megvédeni.

Bizonyíték ez tehát amellet, hogy a harcnak új módját, más módját, alkalmasabb, célravezetőbb módját kell kitalálnunk.

A szándék, a jóakarát egymagában sosem fog célhoz vezetni bennünket. Az eszközök, az igénybe veendő módozatok alkalmazásától függ az eredmény.

Ha nem sikerült az egyik módszerrel, próbálkozni kell a másikkal. De próbálni kell és soha nagyobb vétket el nem követhetünk annál, ha egy már megválasztott és igénybe vett eszköz sikertelenségéből le nem vonjuk a megfelelő következtetéseket, azt a kö-

TÁRCZA.

A vihar.

Ki tudja, hogy hogyan támad?
Lehet, hogy egy nehéz bánat
Felszakadó bus hatása:
A teremtés sóhajtása.

Rettenetes, hogyha szárnya
Végig söpör száz határba!
Üvölt, tombol, pusztit vakon,
Mint valami bösz fájdalom.

Megrázza a bérczet, völgyet,
Sziklát dönt le, szaggat tölgyet
Hervad, pusztul utja mentén
Lomb az erdön, fű a mesgyén.

De ha könnye már utat lel,
Magszelidül mint az ember:
Ha valami nagy bánatra
Magát szivből kisírhatja...

Balla Miklós.

A hódító.

(A „Barsi Hirlap” eredeti tárczája.)

Irta: Bárzsi László.

Ne tessék megjedni, nem Nagy Napoleonról fogom felujítani az ő sok ezer-

szer elmondott, megirt hódításait. Oh nem. Hiszen ez lenne a leghálátlanabb témám. Nem azért, mintha nem volna érdekes, nem azért, mintha nem volna tele izgató jelenetekkel e tündöklő pályafutás, hanem tisztán csak azért, mert nekünk ez nem új, minket nem érdekel, legfeljebb a gyermekszobák szférájának megélnéjére szolgálhat, hol esetleg Bandi Nagy Napoleon szerepét parodizálja. (No meg azért sem merek Napoleonnal foglalkozni bővebben — érezve nagy gyengeségemet — mert könnyen a papirkosár fenekes-fenekére süllyedhetnék!)

Egészen más kategoriából kerül ki az én „hódító.” Nincs fején korona, mint Napoleónnak, még csak kardot sem csörtet, mint pl. az aktuális Beck generális. (De ki fél tőle?...) Az én hódító egyszerű ember. Olyan egyszerű, hogy még a nevét sem merem kiírni, mert amint megtudná a szegény, hogy már a világ is ismeri őt: szörnyet halna. Ne tessék e halált amugy szó szerint venni, hanem csak azt akarom ezzel a halálos fenyegetéssel mondani, hogy hódító névének kiírásakor elveszne a nimbusz, mely őt így, névtelenül fenségessé varázsolja.

Ah, de egy rossz szellem nem hágy nyugton, fel kell lebbentenem a fátyolt, mert máskülönb a rossz szellem babonája folytán saját speciális hódítómmal szemben is cserben hágy minden tudományom, mint pl. — Nagy Napoleónnal szemben. — Pedig érzem, hogy hálátlan mun-

kára vállalkozom, hogy kár a papírért, mert az én hódító hazai termés. Már pedig tudvalevő dolog, hogy nekünk minden más imponál, ami nem hazai.

És ha még elárulom, hogy az én hódító magyar tanító, akár le is tehetem a tollat, megszűnt minden illuzió az olvasóban, sarokba vágja a lapot, unottan vetvén utána e megjegyzést is: „Nem ér a tárcza egy pipa dohányt se!”

(Mert-hogy a társadalom roppant hálás a tanítósággal szemben, ezzel csak zárjel között merek foglalkozni.)

De látom már, hogy szerkesztő Uram is elálmósodik az én lári-fárizásomtól, hát inkább bocsánatot kérek az untatásért és azért, hogy megirtam egy infámisan rossz vezércikk bevezetését s most már csak azért esedezem, hagyja meg e sorokat is tárcának az én kedvemért, s tegyen három csillagot a végére az — olvasói kedvéért.

* * *

... Nagy elkeseredés szálta meg Béla lelkét úgy március táján. Uram fia, már féléve lesz, hogy ide küldte őt a kegyelmes minister úr, hogy a magyar hazának megmentse ezeket a bocskoros-tót fiait, de — amint Béla konstatálja — nem ment még semmire sem!... Amit ma épít, holnap biztosan lerontja egy, még felyebbről fuvó szél, a panszlavizmus-bóra, amely könnyörtelenül esik neki zsenge vetésének. És hiába töpreng új terveken, hiába próbálkozik társadalmi téren is „apos-

vetkezést, hogy a célt, a vég-célt más eszközökkel törekedjünk megvalósítani.

A logika következetessége kellehetetlen, aki ez ellen vét, annak szenvednie kell a következményeket.

Egy fohással végzem intő szavaimat. A magyarok Istenéhez száll fohásom. Vajha kezünkbe adná azt a világító fáklyát, mely megmutassa ennek a sokat zaklatott nemzetnek azokat az új eszközöket, melyekkel szent célunk: a magyar nemzeti állam hatalmas alkotása minél előbb megvalósulhatna.

Az ellenállás és a tisztviselők.

Léva, 1906. február 26.

Azok az eszközök, melyekkel a kormány a nemzeti ellentállást letörni akarja, országszéli mély elkeseredést keltettek. Barsvármegye tisztviselői is, a kiket eddig megkímélt az erőszakos üldözés, aggodalomteljes figyelemmel néznek a jövő elé, amely nemcsak egzisztenciájuknak, egész életre kiható sorsuknak, boldogulásuk vagy nyomoruságuk titkát takarja, de olyan elszomorító célokra és következményekre kulcsát rejti magában, melyek a nemzeti életet alapjában is megrázhathatják. A mai helyzet hasonlatos két ellenséges tábor előőrseinek csatározásához. Az egyik oldalon a védsánczok műveit a nyers erő már erősen ostromolja s elpusztítással fenyegeti a harcászok életét. Beállott ezzel az a kritikus időpont, amikor a csapatvezetők böles és igazán körültekintő megfontolására van szükség, hogy az ellenállás hősei egy szálalig el ne hulljanak s visszahívásukkal inkább a törzsesapat erejét gyarapítsák. A vezérnek, a főtiszteknek nem szabad meg gondolatlanul a biztos halálba rohanniok, de viszont a katonáknak sem szabad megfutamodniok.

Mindez azért jut eszünkbe, mert a vezér s a főtisztek Barsvármegyében — bár ideális rugók sarkalják elhatározásaikban, — azon az uton haladnak mely a nemzeti harc szent ügyére veszedelmes, mert ezeknek a tisztviselőknak, kik most főerőssé-

geink, — kik kezében a beléjük helyezett bizalom adta hatalom jó helyen van, — függessze, elmozdítása vagy nyugdíjaztatása mindmegannyi kétes és a vak erőszakot alkalmazó, a jog, törvény, igazságot lábbal tiporni kész, többnyire rovott előéletű alaknak uralmát jelentené, kik elfoglalván az eltávozott derék tisztviselők helyét, s kéjjelegnének a törvénytelen eselekedetekben, sok esetben személyes bosszuszomjukat elégitenék ki. A mi derék és kipróbált küzdő tisztviselőink távozása a vármegyére fél esatavesztést jelentene s harcunkat az erőszakkal szemben esupán az „önkéntes” adók beszállításának és az önként jelentkező ujonczok részére kiszolgáltatandó belépési bizonyítványok kiállításának eltiltásával kétségessé tennünk nem szabad.

Maradjanak a tisztviselők helyükön, ezzel szolgálatot tesznek az országnak, a nemzeti ügynek, különösen vármegyéjüknek, mert elhárítják attól az abszolútizmus azon keselyűit, kik szájtátva lesik prédájukat, azokat az embereket, kikre nyugodtan biztuk az alkotmány és törvényeink védelmét, kikben biztunk, a törvénykönyvvel kezükben, szívükben lángoló honszelemmel, alapos tudással, tapintattal, rátermett erélyvel védik meg jogainkat, magunk és családunk személy és vagyonbiztonságát.

Nem okos, nem előrelátó hazafi az, ki vakon rohan a biztos veszélybe, a vízbe fulásba. Öröködjének a törvényhatóság tisztviselői a nemzeti színű zászlóval kezükben s úgy mint a súlyedő hajó kapitánya és legénysége utolsóknak hagyják el helyüket — ők is tartanak ki helyükön még akkor is, ha az erőszaknak bizonyos mértékben engedni kényszerülnek.

Ne a tisztviselőkkel, azok martalékul dobásával akarjuk végig küzdeni a csatát, mink magunk, a társadalom, annak minden egyes tagja igyekezzék teljes erejéből ellent állni, hassunk oda, hogy senki önként adót ne fizessen, fiaink katoná sorba ne álljanak, ne gazdagítsuk az osztrákok, ellenségünket. Legyünk mindannyian egytől egyig magyarok. K.-y.

Krónika.

A „Barsi Hirlap” frontja.

Jó szerenese, hogy a haladópartot is feloszlatta Kristóffy, a belügyminister, mert akkor még csakugyan rám fognák, hogy

tol” lenni, csak ideig-óráig tart az épülő csarnok egy-két oszlopa. Amint leszál az est, az ismert éji rémek aláaknázzák művét s reggelre biztos lehet a felől, hogy építményének alapja légbe röpül.

Ki tudna Bélának még nagyobb szenvedést is festeni, mint aminő az övé? Vagy van-e az ideális kertész előtt még nagyobb keserőség is, mint mikor látja, hogy a mag, melyet elvetett, nem kell ki, holott minden tudását odairányozta, hogy a csirának életet adjon!

Nem festem tovább Béla keserőségét, hiszen ami keserű Bélának, az nekem is csak keserű, csak az ellenségünk szivja magába mámorral azt, ami nekünk halálos sebet okozhat.

Hanem inkább nézzünk körül Béla falujában. Nevezetes egy falu ez. Sok mindenre ráczáfol ez az igénytelen sárfészek. Így többet nem hiszen e falu láttára, hogy csak a fekete föld ad kenyeret az embernek, mert ime itt mindenfelé szürke és sárga a föld és mégis egy falu népe él belőle, az igaz, hogy nem a szürke és sárga kövecekkel él, hanem ami még e kövecek között is megterem, a krumpival. — Aldott krumpi!... Ha tót volnék és poéta, már régen Odát zengtem volna rólad! De így magyar voltommal és reális gondolkozással legfelyebb ugyanoly étvágygyal eszlek meg, mint a született — tót.

Eme czáfolat mellett ékes bizonyítékkal is kedveskedik e falucska. Ugyanis

regi jó mondás: „Szabónak, suszternek rossz a ruhája, csizmája.” Hát e faluban meg nincs a házakon ablak, csak olyan szelelőlyuk-féle helyettesíti. Mintha bizony azt mesélnék gazdáik helyett e lyukak:

„Nincsen nekünk ablakunk,
Mert — ablakot foltozunk.”

De nini, amott a templom mellett egy ablakos ház áll. Ugyan ki lakhat ott? A bírő. Elárulja a czégre és a házassághirdető tábla. E ház különbb a többinél. A gazdája is különbb lehet, mert egyéb helyütt zsuppos házikójának elejét, az utcára esőt, zsindegyel fedte be, mintha csak azt akarná mondani ezzel: „Ime így is fedhetném házamat, de mikor — több a szalma!

Ha már a bírőig értünk, — lévén ő a falu eleje, — nézzünk be portájára. Szokatlan időben jöttünk — bírőknál lagzi lesz.

A konyhában „récsicskák” halmazai hevernek szanaszét. (Récsika tót népünk egyik kedvező ünnepi tésztaemüje, egyszerű fonott kalács, a rostához hasonló, innen a név.)

„Peknye vitám!” — üdvözöl a gazda és tessékel befelé. De van az arczán valami, ami nem hétköznapias, ami ünnepi színt és önértetet sejtet ez ember egyszerű lelkéről. Vigyázzunk rá, mindjárt megkínál valamivel.... No nem mondtam? Máris két kézzel nyújtja feléd a récsicskát. Egyél belőle — valamit tapasztalsz, ő meg, — a bírő boldog lesz....

a haladóparthoz csatlakoztam. Nem mosakodom. Azok mosakodjanak, akik bevették az ablakaimat. Mert azok esetleg gyalázatosan piszkosak lehetnek. De az is lehetséges, hogy tévedek, mert sokszor a leg-helyesebb értelmezése valamely eseménynek az, hogy emberek ostobasága idézte elő. Szabad a választás. Három főindokát hallottam a frontváltotásnak. Az egyik a mult heti vezércikk, melyben legalább is felségsértést kellett volna elkövetnem. S én ehelyett békülékeny hurokat pengettem. A felséges királylyal való összhangot s még azt is merészkedtem önálló véleményként nyilvánítani, hogy a mai helyzetért minket is terhel felelőség. Az előbit gonosz ellenségeim szerették volna. Azok a himpellér kepezabetyárok, a kik olyan szépen tudják a jóerkölesű társadalmat megméltelyezni. Akiknek én nagy akadály vagyok gonosz szándékaikban, számításaikban. Akik tehát ezzel szerettek volna Sényi Kálmán kegyeibe furakodni. Mert hisz akkor rá lehetett volna mutatni arra, hogy ime ez a Dr. Török izgatja itt a kedélyeket, mérgecsíti el az állapotokat. S milyen könnyű volna akkor Dr. Törököt láb alól eltenni. A „Barsi Hirlap”-ot eltemetni. No hát kedves ellenségeim, ez egyszer nagyot tévedtek. Mint mindig. Mert a „Barsi Hirlap” a király személyét mindig kellő és illő tiszteletben tartotta. Mert ez a lap irányához tartozik. És a „Barsi Hirlap” addig, amíg Dr. Török lesz a tulajdonos, vagy felelős szerkesztő, frontot változtatni nem fog. Ezzel tehát végeztem. A jelzett indok másik vonatkozását Polonyi Gézával czáfolom meg. Én ugyan nem Polonyi által lettem sugalmazva, de azért ha Polonyit nem kell elvmetagadással gyanúsítani, akkor az ő utólagosan nyilvánított véleményével igazolhatom önállóan vallott véleményemet, ami tekintetben különben senki engem terrorizálni soha nem fog. Polonyi nyilatkozata a „Pesti Hirlap” e hét vasárnapi számában jelent meg. Szószertint ezeket tartalmazza: „A lefolyt alkotmányváltás és küzdelem sok érdekes momentumot hozott felszínre; nem foglalkozik most az egyes jelentősebb eseményekkel, csak rámutat arra, hogy abban, hogy az események eddig fejlődtek, nemcsak ellenségeink, hanem önmagunk is hibásak vagyunk. Egy alföldi városban mondták neki, hogy a templom tornyát nemcsak mészszel, hanem ész-

Tehát bírőknál lagzira készülnek, melyre Bélát is meginvitálták. Neki ott meg kell jelennie, ha csak, a bírő házána elkerülésével nem akarja magára zúdítani az egész falu haragját. Béla megígérte, hogy okvetlen megjelenik bírő uram tisztelt házána.

Megis jelent, récsikát is evett, azonkívül sok levest és még több főtt húsokat. (Mert több félék voltak.) Ott ült a menyasszony tőszomszédságában, ez lévén az első hely és az neki dukál. De daczára a vidám hangulatnak, Béla csak busult, egyre busult az ő balsikerein, csak egyre keserítette őt minden törekvésének dugabaddólte, s hozzá még — óh fátum! — ami ellen legujabban rendeltetett el a küzdelem, — előtte a megterített asztal tele van, — (szinte görnyed alatta) — megszámlálhatatlan mennyiségű és színű alkohollal.

Bús merengéséből egy laposkás orrú menyecske zökkenetete ki, kit ugyanis bírő uram arra biztatott fel, hogy az első tánczra koczkáztassa meg az első vendéget, a tanítót felkérni. — Viszás helyzet ugyan, hogy a nőválasz jelzése nélkül történik ez, de nagy tiszteletre vall, tehát nem szabad visszautasítani, hanem — szedd össze az eszedet Béla! — a magyar kultúra javára fordítani.

Béla fiatal gyerek... A Katát meg nem kell tánczba hinni. Bizony Béla már maga is felkért valakit. Egy valahonnan ideszakadt — magyar lánykát. És járta a

szel is építik. Azt tartotta, hogy a nemzetnek olyan taktikát kell követni, amelyben több az ész, mint a mész. Ez vezette arra, hogy már egy év előtt a kormánynak a nemzeti jogok sérelme nélkül átvételét hangoztatta. Tehát ezzel is végeztem. A második indok az volt, hogy Sényi Kálmán fenyegetődzését Zlinszky Lajossal szemben „törvényes”-nek minősíttem. Erre csak az a megjegyzésem, hogy nem én minősítem annak, hanem a törvény. S még az, hogy sohasem mondtam, hogy nem törvényes az efféle fenyegetés. És nem azért mondtam, mert ez nekem olyan nagyon tetszik, hanem mert Zlinszky Lajost hazafiúi kötelességem volt védelmezni s így rámutatni arra, hogy elitélem azokat, kik Zlinszky kényszerhelyzetét meg nem értve, annak kárt szeretnének okozni. — Tehát ezzel is rendben vagyunk. A harmadik indok az volt, hogy Sényi Kálmánt nem gyaláztam. Nohát az épenséggel nem tartozik az elvekhez, hogy valakit feltétlenül gyalázni kell. Különben ha akarják tudni, kijelentem, hogy ezt az önök kedvéért már csak azért sem tehetem, mert Sényi ugy nyilatkozott előttem, hogy ez esetben a legmesszebbmenő megtorlással élne lapommal szemben. És hát a lapnak ez egyáltalában nem érdeke. Mert nem az a célja a lapnak, hogy meg ne jelenhessék, hanem ép az ellenkező. Tehát kész vagyok. A többit a szerkesztői üzenetekbe szorítottam bele. De egyet mégis. A frontváltozást annyira észrevették másutt, — nem Aranyosmaróton, hogy pl. a „Ne csüggedjünk” rövid multheti közleményünket érdemesnek tartotta néhány „független politikájú” ujság olvasóközönségének szószierinti szövegben megismételni.

Nincs mulatság. Volt mulatság.

A Léván megjelenő „Bars” vasárnapi száma jelenti, hogy a lévai kaszinónak folyó hó 27-re tervezett estéje, a nemzeti gyász miatt elmarad. En pedig most azt jelentem, hogy az aranyosmaróti barsmegyei kaszinó folyó hó 24-iki tánczestélye vig zeneszó mellett reggelig tartott. Léván tehát nincs mulatság. Aranyosmaróton azonban volt mulatság. Nem osonhatok el e tények felett minden megjegyzés nélkül. Ha mindjárt inzultusoknak teszem is ki magam vele. Már a múlt heti számban

lánykával jó kedvvel, ahogy csak járhatja egy keservét elrúgni akaró magyar fiú. Járta a csárdást két teljes óráig. Azután, — mint aki megadta a császárnak, ami a császáré — és bíró uramnak, ami bíró uramat illeti, — haza ment, s reggelig újabb magyarosítási terveken álmodozott.

A lány csak akkor is lány, ha tót az előneve. Van egy közös jellemvonása a lányoknak, amelyek révén, — oh bocsánat! — egy kategóriába kell soroznunk a Zászmaska Pannit — Czinka Pannával. Ez a két szélsőség. T. i. a lányok mindent észrevesznek. Így Béláról is észre vették a kenderhaju szendék, hogy szívesebben tánczol azzal a magyar lánnyal. És mi lett ennek a következménye? Nevezetes.

A bírók lagzija után harmad, vagy negyednapra egy deputáció jelent meg Béla „apostoli” színe előtt. Egy olyan deputáció, melylyel császárok sem dicsekedhetnek: egy egész falu minden épkéz-láb hajadona. És e deputáció szónoka pirulva mondta el saját nyelvén, társai nevében, ékes szónoklatát. Nem volt e szónoklat hosszú, de elég arra, hogy Béla lelkének új életet adjon.

„Édes Tanító úr! (Mily benső hang!) Azért jöttünk, hogy megengedje nekünk a vasárnapi iskolába járást, szeretnénk tudni — magyarul.”

A deputátusok egyik eleven (már van benne valami a magyar lányból!) tagja magyarul kifejezve hozzáfűzte a szónoklatához:

akartam erről az aranyosmaróti tánczestélyről megemlékezni. Őszintén bevallom, nem volt hozzá kurázsím. Attól tartottam, hogy agyonütnek. Mert úgy látszik, Aranyosmaróton nem bánják, ha én az összes élő és élettelen szerveket össze-vissza becs-mérem, csak a tisztelt helybeli társadalomhoz ne merjek nyulni, mert akkor aztán nincs pardon. Pedig ha tudnák igen tisztelt lévaiak, miféle gyönyörű disharmonia van itt! Szentül szembe ölegetik, esőkolgatják egymást az emberek, de aztán ha szétváltak, van nyelvöltögetés, gyalázás és káromlás. Hanem azért meg kell adni azt, hogy egy érzés mégis szorosabbá fűzi a köteleket. Ez a nemzeti bánat, a mai nemzeti gyász. Ennek tulajdonítom azt, hogy múlt hét szerdán este, midőn már lapom ki volt nyomtatva, a következő gyászkeretű levelet kaptam: „A „Barsi Hirlap” részére. Barsvármegye lelkes honleányai felszólítanak, illetve kéretnek, a haza eme gyászos napjaiban tüntetnek ki magukat az által, hogy csak honi czikkeket vásárolva a szép nemzeti öltözetet viselnek. Minek majmolnók mi az esetlen bécsi, vagy párizsi divatot, mikor meg van a mi ragyogóan kiváló szép nemzeti viseletünk. — Az e hó 24-én tartandó mulatságon pedig inkább ne vegyünk részt, de ha már nem tud valaki táncz-kedvén uralkodni, már ott öltse magára a magyar ruhát. A nemzet felett gyász lobog, ne mulassunk!” Örült a szívem, örült a lelkem, hogy ime milyen szép dícséretnek fognak majd megjelenni lapom jövő heti számában a barsmegyei kaszinóról, azaz tehát a helybeli hazafiasan érző társadalomról. És tessék, ugyan azok a honleányok, akik talán az idézett levelet megírták, elmentek a 24-iki tánczestélyre, s a barsmegyei kaszinóban reggelig tartott a fényesen sikerült tánczestély. Távol van tőlem, hogy megrójak valakit érte. Felfogás dolga. Gyászos időkben szerintem nem illik, nem szabad nyilvános mulatságokon részt venni. Csatlakozom mindenben a lévai kaszinó nemes gondolkodásához. Büszke öntudat tölt el, ha látom, hogy a hazafiságáról messze ismert lévai társadalom felfogása az enyém is. Mert ebből az az elégtételelem van meg, hogy nem nyelvöltögetésekben és ablakbevergetésekben kell a tiszta hazafias érzésnek megnyilvánulnia, hanem önzetlen cselekvésekben, melyek közzé tartozik az is, hogy az ország mai gyászos idejében ne gyarló élvezetekben keressünk

„No mert tanító úr is szívesebben táncol a magyar lánnyal!”

Béla boldogan adta meg az engedélyt s élvezettel végzi nemes hivatását, — tanítván nagyokat és kicsinyeket egyaránt.

A múltkor arra jártam s mámorfogta el lelkemet, mikor az iskola felől a

„Ritka buza, ritka árpa...”

akkordjai törték felém.

Mondanom sem kell talán, hogy a bírók lagzija óta minden lagzi lányvendége magyarul beszél, — ha még döcögösen is, — mert csak így tánczolhat tanítójával.

* * *

Látom, Szerkesztő úr, mégis meghallgatja az én kérésemet. Az olvasónak csillagok között beszélhettem ki magam s nékem előtte is, utána is jut egy-egy kis helyeske, hová, ami még hiányzik, odaírható. Nem fogok sokat feecsegní. Visszatérek Nagy Nepóleonhoz. Hát nékem az én hódítóm jobban imponál, mint Nagy Napóleon minden bravurja. Mert Nagy Napóleon nekem idegen, de az én hódítóm magyar hazám javáért küzd...

Pardon!... Bocsánat, nyájas olvasóm, hogy ily prózai dologba merülök. Ugye hiszen már oly sokat hallottál te lamentálni a magyar kultúra érdekében? Ugye, már szinte unod?... Bocsáss meg. Tudd be hibámat rossz természetemnek, amely egyre azt hajtogatja nekem:

„Hazáért, — tiszser élj bár, — nem tehetsz eleget!”

szórakozást. Várom a meglincselést, ami bizonyára nem fog elmaradni.

Ujabb interjv Sényinél.

Daczára az érthetetlen terrorizmusnak, melyet ép elvtársaim akartak gyakorolni reám, szükségét láttam annak, hogy a főispánt újból felkeressem, megtudakolandó tőle, mi léssen a vármegyével. Első kérdésem az volt, miért záratta le 22-én a közgyűlés termét, mikor hiszen ő maga jelentette ki előttem, hogy elmegy a közgyűlésre és elnökölni fog. A következőkép válaszolt: „Arról, hogy a vármegye rendkívüli közgyűlést tart, csak 20-án értesültem, midőn ide megérkeztem. A törvényhatósági bizottságnak jogában állott ugyan rendkívüli közgyűlést kitűzni, de erről engem értesíteni kellett volna, mert csak én hívhattam volna össze a közgyűlést. Ettől a formahibától azonban eltekintettem volna, ha biztosítékot nyertem volna arra nézve, hogy az elnöki székek általam leendő elfoglalása, zavartalanul történhetik meg és hogy a közgyűlésen sem felségsértés, sem személyem inzultálása elkövetettni nem fog. Mivel tehát erre kilátásom nem volt, nem akartam a lelkemre venni azt, hogy a közgyűlésen esetleges karhatalom igénybevétele mellett a kedélyeket jobban izgassam és a netáni erőlyesebb intézkedések következtében oly jeleneteket rögtönözsek, melyeknek barátja én absolute nem vagyok. Azért inkább arra az állápontra helyezkedtem, hogy a közgyűlés, mint amelyet nem én hívtam össze, meg nem tartható, amiről különben, ha elég idő lett volna, kiértesítettem volna a törvényhatósági bizottság tagjait.” Ismételtlen kifejezést adott abbeli óhajának, hogy a tisztviselők maradjanak meg hivatalaikban és engedelmeskedjenek. Gondolkodási idő már nem igen lesz. Az ügy sürgős, rövidesen el kell döl-nie. Aranyosmarót közönségét pedig azzal bünteti meg, mert büntetni akarja, hogy még 2 század gyalogságot rendel ide, sőt megfelelő számú lovasságot is. A katonaság még legalább 3 hónapig marad itt a nyakunkon.

Levél Budapestről.

Budapest, 1906. február 26.

Mai levelemben nem hagyhatom szó nélkül az elkobzásokat. Kobozni eddig leginkább kétféle értelemben szoktak: a sintér elkobozta a csavargó kutyákat és a rőndér a romlott tojást meg zöldséget. Ezután a kobzás is politikai fogalom lett, — most már e szónál mindenki az ujságra gondol, melyet királysértés miatt szed össze a hatalom.

Tegnap már igazán tiszteletre méltó rekordot ért el a budapesti ügyész; — a kávéházakban nem lehetett ujságot kapni, mind elvitték a rendőrség emberei, akik óriási csomagokkal hordták össze a veszedelmes nyomtatványokat.

A követelő pesti kávéházi olvasó, aki a maga rendes reggeli vagy uzsona kávéjához egy halom ujságot kíván, persze nem sok jó kívánsággal látja el a királyi tiszteletére oly féltékenyen őrködő ügyészt.

Azt beszélnek, hogy a kormány meg fogja tiltani az összes lapok utczai árusítását. Ez az intézkedés sok krajczáros lapnak a halálát jelentené. És el se tudom képzelni Budapestet az utczasarkokon már annyira megszokott rikkancsok nélkül, a kiknek mondókáját minden fővárosi ember annyiszor hallja, hogy már rájár a nyelve a rikkancsszavakra: „Esti Ujság, Abendblatt, A Nap, A Nép, Budapesti Napló, Friss Ujság”. Ezekon kívül van még sok mindenféle lap, a melyeket hol csak délben, hol csak késő este árulnak, valamennyit mint rendkívüli kiadást. Oly nagy a versengés ezek közt a lapok közt, hogy az élelmes rikkancsok már csak úgy tudnak egyikén-másikán túladni, ha hazug szenzációkat kiáltanak világgá.

Majd mindennap hallhatók olyan hírek, hogy Kecskeméthy elfogták, — Vil-

mos császárt meggyilkolták. — Fejérváry öngyilkos lett, — a horvát bán megőrült, stb. De már a pesti publikum nem hisz a szenzációkban, — azért aztán úgy igyekeznek a lapon túladni, hogy összeáll 8—10 rikkancs, befordulnak valami szűkebb utcába s ott torkuk szakadtából ordítják a német császár haláláról, vagy egyéb szenzációról szóló hírt, melyről persze az újságban egy szó sincs. Lármájukkal fölverik az egész utcát s a bizalmatlanná lett közönség mégis megkoczkáztatja azt az egy krajcárt az újságra; — hátha mégis igaz, hogy ennyi sokan és ily nagy lármával kiabálják világgá a hírt. Amikor azután kiérnek az utcából, elhallgatnak és keresnek egy másik utcát, ahol újra kezdik elülről.

Mondom, szinte kihalt lesz a város ezek nélkül a fürge fickók nélkül De kérdés, hogy egyáltalában lesz-e valami a híresztelésből. Amennyiben nagyon valószínűtlenül hangzik, mert mikor ugyszólván néhány hét előtt a fővárosi polgármester betiltotta a „Népszava“ utcaüri árusítását, mert szertelen izgatást vitt véghez s már a közbiztonságot is veszélyeztette: — a belügyminister a sajtószabadságra való hivatkozással megsemmisítette a polgármester intézkedését s a szocialista lap árusítását továbbra is megengedte.

A belügyminister most is ugyanez, aki akkor volt. A viszonyok, az igaz, alaposan megváltoztak.

H i r e k.

Eljegyzés. Dr. Gyapay Ede kir. közjegyzőhelyettes mult hó 21-én eljegyezte Zongor Mariskát, Zongor János és neje szül. Dettrich Antónia nagyvalkházl földbirtokos kedves leányát.

Előléptetés. Katona Gyula helybeli járási állatorvost a minister törvényhatósági állatorvosnak léptette elő. Helyét Kardos Jenő szentesi állatorvos váltja fel. Katona Gyula már eddig is ellátta a törvényhatósági állatorvosi teendőket.

Áthelyezések. Streitmann Andor az aranyosmaróti számvevőségi kirendeltséghez beosztott számvakornok Nagybecskerekre áthelyeztetett, helyébe onnan Schram Vilmos lett áthelyezve.

Mit válaszoltak az ország nagyjai? A vármegye mult heti közgyűlése táviratilag üdvözölte a vezérő bizottság vezetőit, mire ők az alábbiak szerint válaszoltak: „Ez a sötétség órája, de nyugodt kitartással a törvénytalajon biztosan megmentjük alkotmányunkat. Apponyi. — Szíves üdvözlésükért fogadják hálámat és igaz köszönetemet. Bánffy Dezső báró. — Mellegem köszönöm a szíves üdvözlést és bizalmat, melynek megfélelni jövőre is teljes erőmből igyekszem. Zichy Aladár gróf.

Megkoszorozott honvédsírok. Nagy idők emlékét őrzik a lévai honvédsírok. Ezt az emléket idézték fel Léván mult hét szombatján, midőn a 48-as honvédek sírját koszorozta meg a lévai ifjuság. Nem tüntetésnek tekintjük az ifjuság felbuzdulását. Annak a szívós magyar fajszereket természetes megnyilvánulásának, mely a magyar ifjuságnak az ősök hazafias erényeit, mert a mult idők dicső emlékei adják meg a példát arra, miként kell a haza iránti kötelességet teljesíteni. Isten áldása kísérelje azt a népet, mely fiait így tudja nevelni, hogy az ősök emlékeit nem csak nem felejtik el, de kegyeletteljes tisztelettel idézik is fel időről-időre.

A 22-iki megyei közgyűlés. Szép volt. Nagyszerű volt. Aranybetűkkel lesz megírva Barsvármegye annáleseiben. Megjelent a vármegye színe-java, hogy bizonyítékot, fényes tanúságot tegyen amellett, hogy Barsvármegye a régi dicső vármegye. A szuronyos haderő nem állhatja útját sohasem a hazafiai kötelességek teljesítésének. Gránátok és bombák röpködése sem térítheti el tőle a magyart. De had beszéljen röviden a krónikás. A vármegye kirendelt

főnöke nem jelent meg a közgyűlésen. Megtette azonban azt, hogy a közgyűlési termet becsukatta anélkül, hogy ezt a vármegye alispánjánál előre bejelentette volna. Hogy ezen eljárását mivel tudja indokolni, azt más helyen írjuk meg. A vármegye alispánja megelégedett azzal, hogy a közgyűlési terem bezáratásának tényét jegyzőkönyvből a késő unokák is sokat tanulhatnak majd. Nagyon természetes, hogy a közgyűlést ennek dacára is meg kellett tartani és meg is tartották az alispán hivatalos helyiségében. A nemzeti ellentállás mikénti irányítása képezte a közgyűlés tárgyát. A törvényhatóság az eddigi irányhoz ragaszkodott, — megújította mindenben az eddigi határozatokat. És a közgyűlés rövid tanácskozás után véget is ért. Az ünnepi hangulat könnyeket fakasztott a szemekből, át és áthatott mindenkit a nemzeti érzés. Felesenült a magyar nemzeti ének: a „Hazádnak rendületlenül...“ s a törvényhatósági bizottság tagjai a vármegyehez elé vonultak, hol sűrű nagy tömegben várta már az utca népe, hogy ezerszeres erejével fokozza azt az érzést, mely a közgyűlést terméte uralta. Perczekig tartott a gyönyörű jelenet, midőn ezer torok visszhangozta a nemzeti dalt, majd megjelent a vármegye alispánja, hogy néhány hazafias szót intézzen a fellekesült közönséghez, mely az alispán intelmére fenntartásos nyugalommal szétoszlott.

Kinevezés. Masszy Jolán helyettes tanitónőt a vallás és közoktatásügyi minister rendes tanitónőnek nevezte ki a helybeli állami iskolához.

Hazafias pénztintézetek. A czeplédi Népbank — önként — tehát suggerálás nélkül — felajánlotta, hogy a netán elbocsátandó vagy felfüggesztendő tisztviselők fizetésére az alkotmányvédő bizottságnak korlátlan hitelt nyújt. Az ugyanotani takarékpénztár pedig 100000 koronát szánt e célra. Azt hisszük, e rövid közlemény közrebecsátásával nem tétünk rossz szolgálatot.

Tisztviselők ügye. Ismerjük a vármegyei tisztviselői karát. Tudjuk, hogy kötelességszerető derék tisztviselők. Tudjuk, hogy hazafias érzésük őszinteségében kétkedni nem lehet. Még akkor sem, ha ez időszert hivatalaikban maradnának is. — Ennek az álláspontunknak voltunk kénytelenek már lapunk mult számában kifejezést adni. Megmondjuk őszintén az okát. Mikor mi is még amellet harcoltunk, hogy a tisztviselők szükség esetén távozzanak, az vezérelt bennünket abban, hogy csak a tisztviselőkkel együtt érvényesülhet az igazi ellentállás. Ma azt látjuk, hogy a tisztviselők feláldozása nélkül is boldogulunk, nincs szükség épp a vármegyei tisztviselők feláldozására, midőn tiszser annyai állami hivatalnok annyira engedelmessékedik a kormánynak, hogy esetleg még a megyei tisztviselők agendáit is ellátják. De még egy okunk van rá, és pedig az, hogy eddig az események illeten való kialakulásában nem hittünk, mert azt reméltük, hogy előbb fognak „állj“-t parancsolni fent Bécsben. Most már nem bizunk jóideig e vezényszóban. És most már honoralnunk kell a lapunk más helyén közölt e tárgy, lapunknak — becsületünkre — nem Sényi től beküldött czikk többi érveit is. Sényi Kálmán főispán, — mint némely buta agy tulajdonosa híreszteli, — csak a vezérezikkeinket fogja ezután megírni, úgy, mint a multkorit.

Vissza, nem fogadom el. E napokban Mailáth István vármegyei főjegyzőhöz és Bodó János tb. főjegyzőhöz a esendőrség utján levelet akart kézbesíttetni a főispán, de ők a levelet nem fogadták el és így felbontatlanul kerültek a levelek írójukhoz vissza.

Kirendelés. Az igazságügyminister az aranyosmaróti törvényszék területére vizsgálóbíróul Valkovits István törvényszéki bírót, állandó helyettesül pedig Króner Géza törvényszéki bírót rendelte ki.

Kormánybiztos Nyitravármegyében. A m. kir. belügyi ügyvivő teljhatalommal felruházva Nyitravármegyébe Csillaghy György volt országgyűlési képviselőt küldte ki kormánybiztossá. Rossz időket élünk, rossz csillagok jönnek!

Kereskedelmi szaktanfolyam. A lévai kereskedő ifjak társulata saját kebeléből egy ingyenes esti szaktanfolyamot létesített, mely f. hó 26-án nyílt meg. A tagok az egyszerű és kettős könyvvitelben valamint a kereskedelmi számtan és levelezésben nyernek oktatást.

A gyermek egészsége a legföltettebb családi kincs. Ha a gyermek a Zoltán-féle csukamájolajjal táplálkozik, nincs baj, mert a betegségekkel szemben ellentálló, edzett lesz. Az angol gyermekhalandóság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert ott nincs család, hol a gyermekek a hidegebb évszak alatt ne fogyasztanak csukamájolajat, s e célra nincs kiválóbb a Zoltán-félenél, mely kapható 2 koronáért Zoltán B. gyógyszerárban Budapest és a helybeli gyógyszerárban.

Az első áldozatok. Lapunk zártakor értesülünk róla, hogy a vármegye alispánja Simonyi Béla, a vármegye főjegyzője Mailáth István és az első aljegyző Bodó János máris fel vannak függesztve. Simonyi és Mailáth különben hosszabb külföldi utra mennek. — Végtelenül sajnáljuk, hogy a vármegyének e kipróbált három derék első tisztviselőitől ép a mostani legválságosabb időkben kell megválnunk; azonban reméljük, hogy a nemzeti ügy mielőbbi győzelmével ismét ott láthatjuk őket az őket megillető helyen. Ugy halljuk, hogy a megye többi tisztviselői mind megmaradnak. — Ezuttal kell megemlíteni azt is, hogy a főispán már berendezkedett hivatalos helyiségeiben.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozóknak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

Előfizetők. Bizalmuk nyilvánításáért fogadják legihálásabb köszönetemet. Jól esik tudnom, hogy csak azok ismerték fel elvmegtagadásomat, akik véletlenül nem előfizetői a „Barsi Hírlap“-nak. Ne tessék engem féltetni. Már csak elballagok én Isten segédelmével saját lábaimon is és nem kérek kölcsön sem hazafiságot, sem öszt, sem jellemet gyerekektől, de legkevésbé azoktól, akik az ablakaimat beverték.

T. J. Tudjuk, melyik lyukon szelel. — Azok kal a határozott állításokkal szemben sejtelmekről nem beszélhetünk. Hogy én mit beszéltem Sényivel, azt azok tudhatják határozottan, akik se velem, se Sényivel nem beszéltek. Tudhatják tehát azok, akik azt a roppant megvesztegető összeget egy fillérig megolvasták, tudhatják azok, akiket a szent ihlet megszállott s annak révén fültanui voltak annak, a midőn atyám ügyében esdekeltem Sényi előtt s végül tudhatják azok, akik a tisztí főügyésznek való kineveztetéséről szóló decretumomat utolsó betűig elolvasták. Biztosan tudjuk, hogy éretlen tacsók műve az egész, amit komolyan venni nem lehet.

Z. J. Hogy minek tudhatjuk be az ablakbeverést? Hát ez bizony éppúgy történhetett jóhiszemű félreértésből, mint megfontolt, előre kiszámított gazdaságból. Hogy én lapom utolsó számában nem talál olyasmit, amiből elvmegtagadást lehetne megállapítani, az a dolgon mit sem változtat, mert hiszen az elérni szándékolt célhoz és eredményhez nincs is olyasmire szükség. A „Barsi Hírlap“ meggyanusítása különben arra is kellett, hogy az ablakbeverést megokolja és hogy fedezze másoknak hazafiatlannak látszó elhatározását, vagy cselekedetét; tökéletesen a gyujtogató mintájára, aki maga ordítja, „tűz van!!!“ Előbbi üzenetünk részben önnek is szól.

Malom és földeladás.

Fekete-Kelecsényben 1 kőre járó patakmalom hozzátartozó 3 hold szántó és nagy kert szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető: Rakovszky Lajos szijgyártónál, Aranyosmarót.

Egy külön bejáratu butorozott szoba kiadó. Czime a kiadóban.